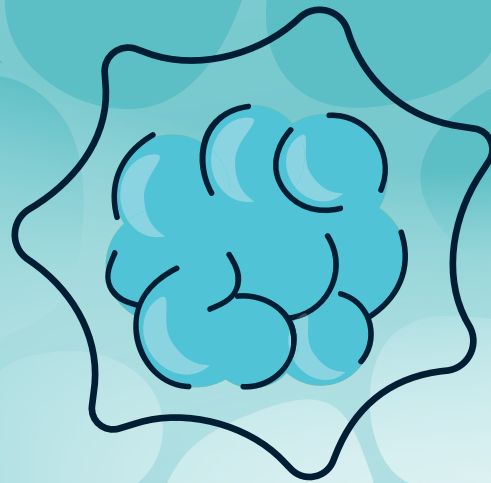

info@neuroonko.sk

ŽIVOT S GLIÓMOM

Sprievodca na ceste,
ktorou nemusíte kráčať sami

„Ked' som sa dozvedela, že mám glióm, môj svet lekárky sa v sekunde zrazil so svetom pacientky. V tej chvíli mi boli všetky medicínske tituly nanič. Zostalo len prázdno a ticho, v ktorom sa ozýval môj vlastný strach z neznámeho.“

Rozumiem tomu pocitu, keď sa vám zdá, že strácate kontrolu nad svojím životom a každá informácia od lekárov znie ako v cudzom jazyku. Viem, aké je ťažké sústrediť sa na slová odborníkov, keď vám v hlave stále dookola znie tá jedna veta s diagnózou. Človek má vtedy tisíc otázok, ktoré niekedy nedokáže ani sformulovať, ešte nahlas vysloviť.

Práve preto vznikla Slovenská neuroonkologická aliancia pacientov (SNAP). Chceme, aby ste našli odpovede na vaše otázky, ktoré vám teraz prechádzajú myslou a nestratili smer v spleti toho, čo budete zažívať. A predovšetkým, aby ste našli komunitu, ktorá Vás podrží. Pretože sme v tom spolu. Ako pacienti, aj ako vaši spojenci. A predovšetkým ako LÚDIA.

MUDr. Tereza Zemešová
predsedníčka SNAP

Čo je to vlastne glióm?

Predstavte si mozog ako zložitú elektrickú sieť. Okrem „káblov“, ktoré prenášajú informácie, sú v ňom aj bunky, ktoré tvoria pôdu a oporu. Hovoríme im glie. Tie sa o sieť starajú a vyživujú ju. Glióm vzniká vtedy, keď sa tieto bunky z neznámeho dôvodu začnú nekontrolovane deliť.

MECHANIZMUS RASTU

Na rozdiel od iných typov nádorov, ktoré rastú ako uzavretá guľôčka, glióm sa často správa ako korene stromu. Infiltruje okolité zdravé tkanivo, čo robí jeho úplné chirurgické odstránenie náročným procesom.

DELENIE GLIÓMOV

Gliómy sa delia podľa typu buniek, z ktorých vznikajú, a podľa stupňa agresivity. Najčastejšie ide o **astrocytómy** (môžu mať pomalý priebeh, ale aj agresívnu formu), **oligodendrogliómy** (často s lepšou prognózou) alebo **ependymómy** (vznikajú z buniek vystielajúcich mozgovú komoru).

STUPNE DIAGNÓZY (GRADE)

Lekári určujú agresivitu nádoru na stupnici 1 až 4. Kým nižšie stupne rastú pomalšie (roky), stupeň 4 vyžaduje okamžitú reakciu.

DÔLEŽITÝ FAKT

Vaša diagnóza nie je dôsledkom životného štýlu ani vašou chybou. Je to biologická chyba pri delení buniek, ktorú nikto z nás nedokáže ovplyvniť.

Ako sa pripraviť na rozhovor s lekárom

Príprava na vyšetrenie v ambulancii nezmení diagnózu, ale môže zmeniť to, ako sa v rozhovore s lekárom cítite a čo si z neho odnesiete.

FÁZA 1 PRÍPRAVA DOMA

Zapíšte si otázky.

Aj tie, ktoré sa vám zdajú jednoduché alebo „hlúpe“. Pre vás sú dôležité.

Zaznamenajte zmeny.

Urobte si poznámky o príznakoch, únave či zmenách nálady. Pomôže to lekárovi lepšie pochopiť váš stav.

Ujasnite si priority.

Popremýšľajte nad Vašimi očakávaniami a preberte ich následne s lekárom.

FÁZA 2 V ORDINÁCIÍ (NA ČO SA PÝTAŤ)

Máte právo na informácie v „ľudskej reči“ bez latinských pojmov.

Nehanbite sa prísť so zoznamom otázok na papieri.

Pýtajte sa na typ nádoru, ciele operácie a možnosti inovatívnej liečby či klinických skúšaní.

Na dôležité stretnutia v ambulancii nechodte sami.

Blízky človek vám pomôže udržať pozornosť, zapísať si dôležité fakty a termíny, ktoré by vám v emocionálnom vypätí mohli uniknúť. Štyri uši počujú viac ako dve.

Zložte si šanón, kde budete chronologicky ukladať

každú lekársku správu a výsledky vyšetrení. Mať históriu liečby na jednom mieste vám uľahčí konzultácie u iných špecialistov a zabezpečí, že žiadna dôležitá informácia nezapadne v systéme.

Nebojte sa pýtať si kópie nálezov hneď po vyšetrení. Je to vaše zákonné právo a pre lekára je to bežná administratívna požiadavka.

FÁZA 3 PO NÁVŠTEVE A MEDZI KONTROLAMI

Skúste si položiť otázky: **Rozumiem všetkému? Zodpovedá plán mojim hodnotám?**

Medzi kontrolami si priebežne zapisujte nové príznaky a otázky na ďalšie stretnutie.

Cesta liečby: Beh na dlhú trať

Liečba gliómu je maratón, nie šprint. Spoznanie jej jednotlivých krokov vám pomôže lepšie sa pripraviť na to, čo vás čaká.

1. OD PRVÝCH PRÍZNAKOV K MRI

Všetko sa zvyčajne začína u neurológa. Kľúčovú úlohu zohráva magnetická rezonancia (MRI). Je to najpresnejšia metóda, ktorá odhalí umiestnenie, veľkosť a charakter nádoru. MRI je nevyhnutná nielen pre diagnózu, ale aj pre plánovanie operácie a následné sledovanie ochorenia.

2. DIAGNÓZA A CHIRURGICKÁ LIEČBA

Ak MRI potvrdí podozrenie na nádor, ďalším krokom je neurochirurgia. Nasleduje operácia alebo biopsia. Cieľom je získať vzorku tkaniva na presnú diagnostiku a odstrániť čo najväčšiu časť nádoru.

Priorita: Zachovať dôležité funkcie mozgu (reč, pohyb, pamäť).

Fakt: Vzhľadom na povahu gliómov nie je vždy možné odstrániť nádor úplne.

3. SILA MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU

Ideálna liečba prebieha pod dohľadom multidisciplinárneho tímu (neurochirurg, onkológ, rádioterapeut, rádiológ, patológ a psychológ). Tento koordinovaný prístup zvyšuje kvalitu života a znižuje riziko komplikácií.

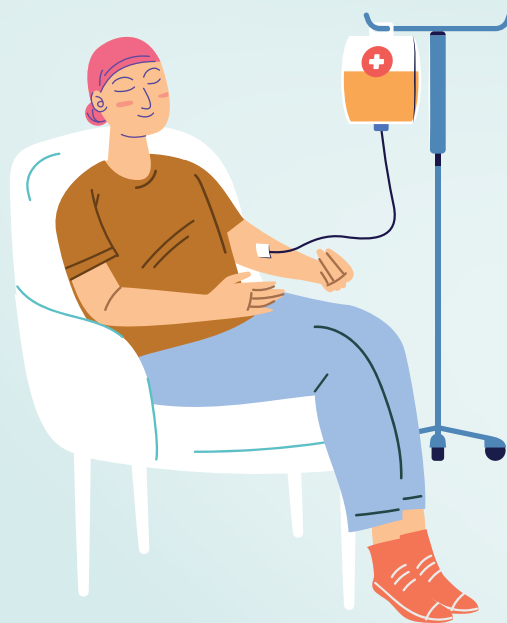
4. ĎALŠIE KROKY V LIEČBE

Liečba je vo väčšine prípadov kombinovaná. Po operácii zvyčajne nasleduje:

- **Rádioterapia (ožarovanie):**
Cielene ničí zvyšné bunky. Prebieha niekoľko týždňov a môže byť vyčerpávajúca (únava, vypadávanie vlasov v mieste ožiarenia).
- **Chemoterapia:**
Najčastejšie vo forme tabliet, podávaná samostatne alebo s ožarovaním.
- **Symptomatická liečba:**
Lieky proti opuchu mozgu, bolestiam či epileptickým záchvatom.

5. CESTA POKRAČUJE

Liečbou sa proces nekončí. Glióm je ochorenie, s ktorým sa žije dlhodobo. Čakajú vás pravidelné MRI kontroly a riešenie následkov liečby. Dôsledné sledovanie je vašou najväčšou poistkou.

Život s ochorením: Kvalita a praktická pomoc

Diagnóza ovplyvňuje nielen vaše telo, ale aj bežný deň a rodinu.

Manažment únavy

Únava spojená s ochorením a liečbou nie je prejavom slabosti ani lenivosti. Mozog potrebuje na regeneráciu obrovské množstvo energie. Odpočívajte bez výčítiek, kedykoľvek si to vaše telo pýta.

Sociálny kompas

Diagnóza prináša aj administratívne výzvy. Máte nárok na pomoc od štátu, či už ide o preukaz ŤZP, parkovací preukaz alebo príspevky na opatrovanie. Využite aj odborné poradenstvo, psychologickú a sociálnu podporu, či onkoporadne, ktoré ponúkajú organizácie ako Liga proti rakovine (www.lpr.sk) alebo NIE RAKOVINE (www.nierakovine.sk)

Psychologická podpora a blízki

Po operácii sa môžu objaviť zmeny nálady či pamäti. Otvorená a trpezlivá komunikácia v rodine je kľúčová. Nebojte sa priznať strach či smútok.

Starostlivosť o blízkych

Nebojte sa delegovať bežné domáce povinnosti na okolie. Vašou hlavnou úlohou je teraz sústrediť sa na liečbu a zotavenie.

Sme v tom spolu (SNAP)

Slovenská neuroonkologická aliancia pacientov (SNAP) vznikla preto, aby nikto nekráčal touto náročnou cestou izolovaný.

Naša misia

Spájame pacientov, ich rodiny a popredných odborníkov. Presadzujeme, aby mal každý pacient na Slovensku prístup k najmodernejšej liečbe a starostlivosti.

Komunita

Ponúkame bezpečný priestor na zdieľanie skúseností, odbornú navigáciu a pocit, že v tom nie ste sami.

Kontakt

Viac informácií nájdete na našom webe www.neuroonko.sk alebo nám napíšte na info@neuroonko.sk

